

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA

EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Srovnání ekologických daní v České republice a zemích Evropské unie
Comparing of Energy Taxes in the Czech Republic and European Union
Countries

Student: Pavlína Bobková

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Zuzana Rylová, Ph.D

Ostrava 2011

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci vypracovala samostatně a uvedla jsem všechny použité podklady a literaturu.“

Děkuji Ing. Zuzaně Rylové a Ing. Zuzaně Koporcové za odborné vedení bakalářské práce.

V Ostravě 9.5. 2011

.....

Pavλίna Bobková

Obsah

1. ÚVOD.....	1
2. EKOLOGICKÉ DANĚ V ČESKÉ REPUBLICE	2
2.1 Popis ekologických daní v České republice.....	2
2.1.1 Daň z energie	3
2.1.2 Daň z elektřiny	4
2.1.3 Daň ze zemního plynu a některých dalších plynů	7
2.1.4 Daň z pevných paliv	10
2.2 Dopravní daně	12
2.2.1 Daň silniční.....	13
3. EKOLOGICKÉ DANĚ V EVROPSKÉ UNII	17
3.1 Ekologické daně v Německu.....	18
3.3 Ekologické daně ve Francii	32
3.4 Ekologické daně v Nizozemí	38
4. SROVNÁNÍ EKOLOGICKÝ DANÍ	42
5. ZÁVĚR.....	51
Seznam literatury:.....	52
Seznam zkratek:	54
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
Seznam příloh	

1. Úvod

V dnešní době je hlavním tématem globální oteplování a klimatické změny. Nikomu snad neunikly záběry na tající ledovce na severním pólu, záběry kácení pralesů. Díky používání pesticidů se mění zvířecí i rostlinná diverzita-rozmanitost. Některá zvířata nebo rostliny již známe jen z obrázků. Stále vznikají nové alergie a nemoci. Za vše si může dnešní společnost sama, díky své neuvážené spotřebě. Dá se říci, že heslem dnešní společnosti je: mít vše a hned. Oprávněně vznikl název konzumní společnost. Samozřejmě není možno jen spotřebovávat bez následků.

Je zde reálná hrozba vyčerpatelnosti neobnovitelných zdrojů jako je ropa, uran atd. Jednou z možností, jak zajistit možnost uspokojování potřeb i budoucím generacím, je zavedení enviromentálních daní a strategie udržitelného rozvoje. Enviromentální daně postihují jednak znečišťovatele životního prostředí a jednak jejich uvalením např. na pohonné hmoty tuto komoditu zdraží, což má za následek pokles spotřeby, byť i minimální. Také přivádí finanční prostředky do státního rozpočtu, které mohou být použity na obnovu kraje po těžbě uhlí, zalesňování vytěžených částí lesů.

Hlavním nepřítelem lidstva je lidstvo samo a především tvorba odpadu. Naše planeta je zahlcena všemožným odpadem, který je možné čím dál hůř likvidovat. Lidé si neuvědomují, jak dlouho se bude např. taková žvýkačka rozkládat, než zcela zmizí. Daně tento nešvar nevyřeší, ale zavedením obalových daní se v Dánsku zvýšila recyklace tohoto materiálu.

Cílem bakalářské práce je provést srovnání a analýzu ekologických daní uvalených v České republice s ekologickými daněmi platnými ve vybraných státech Evropské unie. Pro srovnání jsem si vybrala tyto státy: Dánsko, Německo, Francii a Nizozemí.

Ve druhé kapitole jsou popsány ekologické daně v České republice. U jednotlivých daní je uvedeno, co patří do základu daně, jaká je sazba daně a kdo je poplatníkem daně.

Třetí kapitola se zabývá ekologickými daněmi ve vybraných státech Evropské unie.

Čtvrtá kapitola je věnovaná srovnání daní, které bude provedeno pomocí grafů. V grafech jsou zpracovány údaje od roku 1995 až do roku 2008. Daně budou porovnány vzhledem k HDP a úhrnu všech daní, které jsou platné v jednotlivých státech.

2. Ekologické daně v České republice

Od roku 2007 probíhá v České Republice tzv. ekologická daňová reforma. Reforma je rozdělena do tří etap v časovém horizontu od roku 2007 až do roku 2017. Princip daňové reformy spočívá v přesunutí daňové zátěže z toho, co chce společnost produkovat, na to co se naopak snaží společnost omezit. Mezi to, co chce společnost podporovat, patří např. pracovní místa, omezit se naopak snaží znečištění ovzduší a čerpáním neobnovitelných zdrojů. Je dodržován princip fiskální neutrality, to znamená, že příjmy do státní pokladny ani daňové zatížení se nezvýší, ale ani nesníží.¹

Ekologické daně mají několik předností:

- motivují k investicím a inovacím,
- umožňují a rozšiřují volbu řešení,
- znečišťovatelé za znečištění platí,
- postihují všechny znečišťovatele.

2.1 Popis ekologických daní v České republice

Ekologické daně lze rozdělit do tří kategorií. Do první kategorie se řadí daně uvalené na energii, do druhé kategorie patří dopravní daně a nakonec do třetí kategorie patří daně, jejichž předmět souvisí s přírodními zdroji nebo znečištěním, které sice nepřímo, ale přesto představují zatížení životního prostředí.

¹ VOMÁČKOVÁ, H. . *Ekologická daňová reforma v SRN a její příprava v ČR : sborník příspěvků ke studiu problematiky = Ökologische Steuerreform in der BRD und ihre Vorbereitung in der ČR : Sammelband der Beiträge zum Studium der Ausgewählter Probleme*. 1. Vyd. Ústí nad Labem : Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, 2005. 120 s. ISBN 80-7044-654-.

2.1.1 Daně z energie

Zde se řadí daně uvalené na elektřinu, zemní plyn, uhlí a motorová paliva. Energetické daně tvoří největší část příjmů z ekologických daní. V České republice je většina elektrické energie vyrobena v tepelných elektrárnách, je to zhruba 66 % veškeré energie, dále následuje jaderná energie, její podíl na českém trhu je 30%. Tato výroba elektřiny není příliš šetrná k životnímu prostředí. Největší dopad na životní prostředí má výroba elektřiny v uhelných elektrárnách. V těchto elektrárnách dochází ke spalování oxidu uhličitýho, který přispívá ke vzniku ozónové díry, což má za následek klimatické změny, především globální oteplování. Jaderné elektrárny sice nevypouštějí do ovzduší oxid uhličitý, ale k jejich provozu je potřeba radioaktivní palivo, konkrétně uran. Uran je třeba těžít a zušlechťovat, aby byl použitelný jako palivo. Při této činnosti dochází k poškození přírody. Vzniká odpad, který není možno snadno zlikvidovat. Dalším problémem je vyhořelé palivo, které je vysoce radioaktivní a to po velmi dlouhou dobu. V budoucnu se lidstvo bude potýkat s dalším problémem, a to s nedostatkem uranu, protože uran patří k neobnovitelným zdrojům energie. Daň z elektřiny podporuje výrobu tzv. ekologické elektřiny a to především tím, že takto vyrobená elektřina je osvobozena od daně. V následující tabulce č. 2.1. je uveden výkon jednotlivých elektráren.

Tab. č. 2.1.– Výkon jednotlivých elektráren

Typ elektrárny	Instalovaný výkon MW	%	Objem výroby GWh/rok	%	Koef.roč. využití
tepelná	11 435	65,67	54 789	66,35	55
jaderná	3 760	21,59	24 728	29,95	75
vodní	2 166	12,44	3 027	3,37	16
větrná	22	0,13	21	0,03	11
spalovací motory a plynové turbíny	29	0,17	13	0,02	5
celkem	17 412	100	82 578	100	

ZDROJ: http://cs.wikipedia.org/wiki/Elektřina_v_Cesku

2.1.2 Daň z elektřiny

O dani z elektřiny pojednává zákon číslo 261/2007 Sb. o stabilizaci veřejných rozpočtů.

Předmět daně

Předmětem daně je elektřina uvedená pod kódem nomenklatury 2716.

Plátce daně

- dodavatel elektřiny konečnému spotřebiteli na tuzemském trhu – dodavatelem je myšlen výrobce elektřiny, obchodník s elektřinou a operátor trhu s elektřinou,
- provozovatel distribuční a přenosné soustavy,

- každá, tedy jak fyzická tak právnická osoba, která použila elektřinu, na něž se vztahuje osvobození od daně pro účely, na něž se osvobození od daně nevztahuje,
- každá osoba, a opět jak fyzická tak právnická, která spotřebovala nezdaněnou elektřinu pro účely, na něž se vztahuje zdanění – tato situace může nastat např. pokud obchodník nakoupí elektřinu za účelem dalšího prodeje bez daně, ale sám ji spotřebuje, stane se konečným spotřebitelem s povinností odvést daň.²

Plátci mají registrační povinnost. Registrační povinnost vzniká plátci v den, kdy vznikla povinnost daň přiznat a zaplatit. Plátci se registrují u místně příslušného celního úřadu.

Povinnost daň přiznat a zaplatit vzniká dnem dodání elektřiny konečnému spotřebiteli. Dnem dodání je myšlen den odečtu z měřicího zařízení, a nebo v případě, kdy je nutné zjištění skutečné spotřeby pomocí porovnáním počátečního a koncového stav, je to den kdy byl skutečný stav spotřeby zjištěn.

Pokud je elektřina spotřebována provozovatelem distribuční a přenosové soustavy a dalšími osobami, vzniká povinnost daň přiznat a zaplatit dnem spotřeby elektřiny.³

Osvobození od daně

Může se vztahovat jak na výrobu elektřiny, ale také na spotřebu elektřiny. Osvobození od daně podporuje elektřinu vyrobenou alternativními zdroji. Mezi alternativní zdroje výroby elektřiny patří voda, slunce, vítr a geotermální energie. Elektřina vyrobená ve vodních elektrárnách, z biomasy, pomocí slunečních elektráren je šetrná k životnímu prostředí.

Dále je osvobozeno od daně podle § 8 zákona o dani z elektřiny elektřina, která je:

- vyrobená v dopravních prostředcích, pokud je tam spotřebována,
- vyrobená ze zdaněných výrobků, které jsou předmětem daně ze zemního plynu, daně z pevných paliv nebo spotřební daně, v zařízeních se jmenovitým elektrickým

² SVÁTKOVÁ, S. *Spotřební a ekologické daně v České republice*. 1.vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. 300s. ISBN 978-80-7357-443-7

³ SVÁTKOVÁ, S. *Spotřební a ekologické daně v České republice*. 1.vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. 300s. ISBN 978-80-7357-443-7

výkonem do 2MW, pokud je taková elektřina spotřebována přímo nebo je dodána prostřednictvím vedení, kterým je dodána výhradně taková elektřina.⁴

Od daně je také osvobozena elektřina, která je určena k použití nebo je použita:

- k technologickým účelům nezbytným pro výrobu elektřiny nebo kombinovanou výrobu elektřiny a tepla,
- k technologickým účelům nezbytným k udržení schopnosti vyrábět elektřinu nebo kombinovanou výrobu elektřiny a tepla,
- ke krytí ztrát v přenosové nebo distribuční soustavě,
- při provozování dráhy a drážní dopravy pro přepravu osob a věcí na dráze železniční, tramvajové a trolejbusové,
- při elektronických nebo metalurgických procesech,
- k mineralogickým postupům.⁵

Nabývat elektřinu osvobozenou od daně může pouze konečný spotřebitel, který je držitelem povolení pro nabývání osvobozené elektřiny od daně.

Základ daně a sazba daně

- Základ daně tvoří množství elektřiny v MWh.
- Sazba daně je stanovena ve výši 28,30 Kč.⁶
- Když známe základ daně a sazbu daně, daň se vypočítá jako součin sazby a základu daně:

$$\text{Daň} = \text{základ daně} \times \text{sazba daně}$$

⁴ BARÁKOVÁ, H. *Daně 2009 a předpisy související s přehledy změn*. Olomouc: Anag, 2009. 991 s. ISBN 978-80-7263-498-9

⁵ SVÁTKOVÁ, S. *Spotřební a ekologické daně v České republice*. 1.vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. 300s. ISBN 978-80-7357-443-7

⁶ BARÁKOVÁ, H. *Daně 2009 a předpisy související s přehledy změn*. Olomouc: Anag, 2009. 991 s. ISBN 978-80-7263-498-9

2.1.3 Daň ze zemního plynu a některých dalších plynů

K dalším energetickým daním patří daň ze zemního plynu. Tuto daň řeší zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů. Zákon uvádí přesně co je předmětem daně, kdo je plátcem, kdy vzniká povinnost daň přiznat a zaplatit a samozřejmě také osvobození od daně. Správu daně vykonává celní úřad.

Předmět daně

Dle §4 je předmětem daně zemní plyn v plynném i zkapalněném stavu, bioplyn, svítiplyn, vodní plyn, generátorový plyn, metan a další plyny, jež jsou určeny pro:

- pohon motorů,
- výrobu tepla,
- pro další účely.

Dalšími účely je myšleno používání plynu pro stacionární účely, na stavbách, při stavebně-inženýrských pracích a veřejných pracích, pro vozidla určená k používání mimo veřejné cesty nebo pro vozidla, která nejsou schválená k používání převážně na veřejných silnicích.

Plátcem daně

Plátcem daně je podle §3 zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů

- dodavatel, který dodal plyn konečnému spotřebiteli na daňovém území – dodavatelem se myslí obchodník se zemním plynem, který plyn v rámci podnikání nabývá bez daně. Dodavatel může nabývat zemní plyn bez daně na základě povolení, které vydává celní úřad a to na dobu 5 let,
- fyzická nebo právnická osoba, která použila plyn zdaněný nižší sazbou daně k účelu, kterému odpovídá vyšší sazba daně,
- osoba, která použila plyn osvobozený od daně k účelům, na něž se nevztahuje osvobození,
- provozovatelé distribučních nebo přepravních soustav nebo podzemního zásobníku plynu,

- osoby, které použily nezdáněný plyn, s výjimkou plynu osvobozeného od daně.

Osvobození od daně

Osvobození od daně má především mírnit dopad daně na vybrané subjekty nebo jejich činnost. Od daně je osvobozen zemní plyn ve zkapalněném a plynném stavu, který slouží pro výrobu tepla v domácnostech a domovních kotelnách. Aby se zamezilo dvojímu zdanění, je osvobozen plyn použitý pro výrobu elektřiny. Dále je osvobozen plyn, který se používá jako pohonná hmota pro plavby po vodách. Výjimkou je ovšem plyn používaný soukromými rekreačními plavidly.

Za účelem nezatěžovat, již tak energeticky náročnou výrobu kovů, hutních produktů a nekovových výrobků, je osvobozen veškerý plyn použitý např. při tepelném zpracování surového železa, při výrobě kovů, při výrobě nekovových minerálních výrobků.

Také je osvobozen plyn používaný v léčebných a lázeňských zařízeních pro léčbu nebo bioplyn vyrobený čistírnou odpadních vod a spotřebovaný v provozu čistírny.

Osvobození také zohledňuje technické vlastnosti plynu, a proto je osvobozen plyn do výše technicky zdůvodněných skutečných ztrát. Respektuje ovšem jen ztráty vzniklé při dopravě a skladování.

I pro nabytí osvobozeného plynu je třeba mít povolení k nabytí osvobozeného plynu. Povolení vydává celní úřad, a to na dobu 5 let. Je nutné předložení dokladů, které se týkají jak navrhovatele, tak i plynu a jeho odběrného místa. Celní úřad má také v pravomoci povolení odebrat. Povolení se odebírá, pokud daná osoba použila plyn k jiným účelům, než ke kterým se váže osvobození, a zároveň daň nepřiznala a nezaplatila.

O povolení nemusí žádat koneční spotřebitelé, kteří používají plyn pro výrobu tepla v domácnostech a domovních kotelnách

Registrační povinnost

Každý plátcе daně z plynu je povinen se zaregistrovat, a to v místě příslušného celního úřadu. Zaregistrovat se musí nejpozději v den, kdy mu vznikla povinnost daň přiznat a zaplatit.

7

⁷ SVÁTKOVÁ, S. *Spotřební a ekologické daně v České republice*. 1.vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. 300s. ISBN 978-80-7357-443-7

Povinnost daň přiznat a zaplatit

Povinnost vzniká dnem, ve kterém fyzická či právnická osoba učinila úkon, na jehož základě se stala plátcem daně. Jedná-li se o dodavatele, je za tento den považován den, kdy dodala plyn konečnému spotřebiteli v tuzemsku. V dalších případech se jedná o den spotřeby plynu. Jde zejména o spotřebu plynu u provozovatele distribuční sítě nebo přepravní soustavy, provozovatele podzemního zásobníku plynu.

Základ a sazby daně

Základem daně je množství plynu v MWh spáleného tepla. Pokud nelze vyjádřit spálené teplo v jednotkách MWh zákon stanoví spálené teplo ve výši 15 MWh.⁸

Sazby daně

- pro plyn určený k použití, nabízený k prodeji nebo používaný pro výrobu tepla bez ohledu na způsob spotřeby tepla je sazba daně stanovena ve výši 30,60 Kč/MWh,
- pro plyn určený k použití, nabízený nebo používaný k prodeji nebo používaný pro stacionární motory, v souvislosti s provozy a stroji používanými na stavbách, stavebně inženýrských pracích a veřejných pracích, nebo pro vozidla určená k používání mimo veřejné cesty nebo vozidla, která nejsou schválená k používání převážně na veřejných silnicích je sazba daně 30,60 Kč/MWh,
- sazby daně pro plyn určený k použití, nabízený k prodeji nebo používaný pro pohon motorových vozidel nebo jiné účely s výjimkou plynu uvedeného v odstavci 1 a 2 uvádí následující tabulka č. 2. 2⁹.

⁸ BARÁKOVÁ, H. *Daně 2009 a předpisy související s přehledy změn*. Olomouc: Anag, 2009. 991 s. ISBN 978-80-7263-498-9

⁹ SVÁTKOVÁ, S. *Spotřební a ekologické daně v České republice*. 1.vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. 300s. ISBN 978-80-7357-443-7

Tab. č. 2. 2. – Sazby daně

účel použití plynu	sazba daně v Kč/WHm spaleného tepla od:				
	1.1.2008	1.1.2012	1.1.2015	1.1.2010	1.1.2020
pohon motorů blíže nespecifikované účely	0,00	34,20	68,40	136,80	264,80

ZDROJ: SVÁTKOVÁ, S. *Spotřební a ekologické daně v České republice*. 1.vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. 300s. ISBN 978-80-7357-443-7

Výpočet daně

Daň se vypočte vynásobením základu daně a příslušné sazby daně

2.1.4 Daň z pevných paliv

Tato daň je popsána v zákoně č. 261/2009 Sb. Zákon upravuje podmínky zdanění pevných paliv.

Předmět daně

- černé uhlí, hnědé uhlí, brikety, koks a polokoks z černého a hnědé uhlí nebo rašeliny, bulety a další paliva,
- ostatní uhlovodíky specifikované kódy nomenklatury, a to v případě, že jsou použity pro výrobu tepla.¹⁰

Plátce daně

Plátcem daně je dodavatel, který dodal konečnému spotřebiteli pevná paliva. Fyzická nebo právnická osoba, která použila pevná paliva osvobozená od daně k jiným účelům, než ke kterým se vztahuje osvobození. Také fyzická nebo právnická osoba, která použila nezdaněná paliva pro účely, na které se vztahuje daň. Jako příkladem lze uvést nákup paliva v zahraničí a jeho dovoz do tuzemska ke spotřebě. Dnem spotřeby tohoto paliva vzniká povinnost daň přiznat a zaplatit. Nezáleží, zda se jedná o právnickou či fyzickou osobu v roli

¹⁰ BARÁKOVÁ, H. *Daně 2009 a předpisy související s přehledy změn*. Olomouc: Anag, 2009. 991 s. ISBN 978-80-7263-498-9

podnikatele nebo občana. Plátcí daně vzniká registrační povinnost. Musí se zaregistrovat u místně příslušného celního úřadu, a to nejpozději v den vzniku povinnosti daň přiznat a zaplatit.

Registrační povinnost nemá dodavatel, kterému nevznikla povinnost daň přiznat a zaplatit.¹¹

Osvobození od daně

Osvobození se vztahuje na pevná paliva určená k použití, nabízená k prodeji nebo použita:

- k výrobě elektřiny,
- v metalurgických procesech,
- k výrobě koksu,
- pro kombinovanou výrobu elektřiny a tepla v generátorech s minimální stanovenou účinností podle zvláštních právních předpisů, pokud je toto teplo dodáváno domácnostem,
- jako pohonná hmota nebo palivo pro plavby po vodách na daňovém území. Netýká se to ovšem paliv používaných pro soukromá rekreační plavidla vymezená v zákoně o spotřebních daních,
- v chemických redukčních procesech ve vysokých pecích,
- k mineralogickým postupům,
- k technologickým účelům v podniku, ve kterém byla pevná paliva vyrobena,
- k jinému účelu než pro pohon motorů nebo pro výrobu tepla, i když při takovém použití vzniká technologické teplo,
- ztráty vzniklé při dopravě nebo skladování. Osvobození lze uplatnit maximálně do výše technicky zdůvodněných ztrát. Celní úřad je oprávněn provádět kontroly, zda uvedené ztráty odpovídají charakteru činnosti plátce a ztrátám obvyklým u jiných plátců při stejné nebo podobné činnosti. Pokud zjistí rozdíl je celní úřad oprávněn tento rozdíl upravit základ daně.¹²

¹¹ SVÁTKOVÁ, S. *Spotřební a ekologické daně v České republice*. 1.vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. 300s. ISBN 978-80-7357-443-7

¹² SVÁTKOVÁ, S. *Spotřební a ekologické daně v České republice*. 1.vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. 300s. ISBN 978-80-7357-443-7

Nabývat paliva osvobozená od daně může jen konečný spotřebitel, který je držitelem povolení k nabývání paliv osvobozených od daně.

Povinnost daň přiznat a odvést

Tato povinnost vzniká dodavateli v den dodání pevných paliv konečnému spotřebiteli. Tedy v den kdy může konečný spotřebitel-nabyvatel nakládat s palivy jako vlastník. Dodavatel má povinnost daň přiznat a odvést, pokud byla paliva dodaná konečnému spotřebiteli v tuzemsku. Pokud je dodá mimo tuzemsko, nevzniká dodavateli povinnost daň přiznat a odvést.

U osob, které použily paliva osvobozená od daně k účelům, na které se vztahuje zdanění, se jedná o den spotřeby paliv.

Sazba a základ daně

Základem daně je množství pevných paliv vyjádřené v jednotkách GJ spalného tepla v původním vzorku. Měření provádí akreditované laboratoře a nesmí být starší než jeden rok. Pokud měření nelze provést, zákon stanoví spalné teplo ve výši 33GJ na tunu paliva. Sazba daně z pevných paliv je stanovena ve výši 8,50 Kč/GJ spalného tepla původního vzorku.¹³

Daň se vypočte vynásobením základu daně a sazby daně

2.2 Dopravní daně

Doprava má mnoho negativních vlivů nejen na člověka, ale také na rostliny a zvířata. K dalším negativním vlivům patří hluk, znečištění ovzduší emisemi výfukových plynů, znečištění půdy způsobené dopravními nehodami, zabírání parcel. Výfukové plyny jsou směsicí chemických látek, složení těchto látek závisí na druhu použitého paliva.

¹³ SVÁTKOVÁ, S. *Spotřební a ekologické daně v České republice*. 1.vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. 300s. ISBN 978-80-7357-443-7

K všeobecně nejznámějším výfukovým plynům patří

- oxid uhličitý - patří k tzv. skleníkovým plynům, které způsobují globální oteplování,
- oxid uhelnatý - má negativní vliv na srdce a mozek, protože brání přístupu kyslíku ke tkáním,
- prachové částice – jsou pravděpodobným průvodcem rakoviny. Silniční doprava produkuje 91 % těchto částic, kdežto železniční 8,2 %,
- přízemní ozón - působí negativně především na plíce, snižuje jejich schopnost vykonávat jejich funkci.

Dopravní daně neodstraní výfukové plyny, ale pomocí osvobození od daně upřednostní dopravu méně ekologicky náročnou.

Mezi dopravní daně se řadí daň silniční a daň za registraci vozidla

2.2.1 Daň silniční

Daň se vztahuje na vozidla určená k podnikání nebo jiné samostatně výdělečné činnosti, nebo na vozidla, která jsou používána v přímé souvislosti s podnikáním, nebo k činnostem, jejichž příjmy podléhají dani z příjmů. Vztahuje se na vozidla s největší povolenou hmotností 3,5 t, a to bez ohledu zda jsou používána k podnikání.

Poplatníci daně

Poplatníkem je podle § 4 zákona o daně silniční právnická nebo fyzická osoba, která:

- je provozovatelem vozidla registrovaného v registru vozidel v České Republice a je zapsaná v technickém průkazu,
- užívá vozidlo, v jehož technickém průkazu je zapsána jako provozovatel osoba, která zanikla, zemřela, nebo byla zrušena, anebo provozovatel vozidla byl odhlášen z registru vozidel,
- zaměstnavatel, pokud vyplácí cestovní náhrady svému zaměstnanci za použití osobního automobilu nebo přípojného vozidla, pokud daňová povinnost nevznikla již provozovateli,

- používá vozidlo registrované a určené jako mobilizační rezerva nebo pohotovostní zásoba¹⁴

Pokud je u jednoho vozidla více poplatníků platí daň společně a nerozdílně.

Osvobození od daně

Od daně jsou osvobozena vozidla kategorie L, tedy jednostopá a tříkolová vozidla s celkovou hmotností do 1t a jejich přípojná vozidla. Vozidla diplomatických a konzulátních úřadů, ovšem za podmínky, je-li zaručena vzájemnost. Osvobození se dále vztahuje na vozidla zabezpečující linkovou osobní přepravu, vozidla provozována ozbrojenými silami, speciálně samosběrná vozidla, speciálně jednoúhelná vozidla.

Dále pak vozidla pro dopravu osob nebo nákladů s nejvyšší povolenou hmotností méně než 12 tun, která mají elektrický pohon, mají hybridní pohon kombinující spalovací motor a elektromotor, jsou vybavena motorem určeným jeho výrobcem ke spalování automobilového benzínu a ethanolu 85 označeného jako E85

Základ daně

Základem daně je zdvihový objem motoru v cm³ u osobních automobilů, součet nejvyšších povolených hmotností na nápravy v tunách a počet náprav u návěsů, největší povolená hmotnost v tunách a počet náprav u ostatních vozidel.

Sazby daně

Roční sazby daně ze základu daně u osobních automobilů závisí na velikosti zdvihového motoru. Přesné sazby daně jsou uvedeny v příloze č. 1.

Roční sazby daně ze základu daně pro nákladní vozidla se odvíjí od počtu náprav a hmotnosti jednotlivých náprav. S rostoucím počtem náprav roste i sazba daně. Podrobné sazby daně jsou uvedeny v příloze č. 2.

Pokud zaměstnavatel vyplácí zaměstnanci cestovní náhrady, sazba daně činí 25 Kč za každý den, kdy byl osobní automobil nebo jeho přípojně vozidlo použito.

Sazba daně se snižuje o 48 % po dobu následujících 36 kalendářních měsíců od data první registrace, o 40 % po dobu následujících 36 kalendářních měsíců a o 25 %

¹⁴ MARKOVÁ, H. *Daňové zákony 2009*. 17.vyd. Praha: Grada, 2009. 216 s. ISBN 978-80-247-2803-2

po dobu následujících 36 kalendářních měsíců. Nárok na snížení sazby daně vzniká prvním kalendářním měsícem prvé registrace vozidla a končí po 108 kalendářních měsících.

U vozidel registrovaných poprvé v České Republice nebo zahraničí do 31. prosince 1989 se sazba daně zvyšuje o 25 %. ¹⁵

Vznik daňové povinnosti

Daňová povinnost vzniká u předmětných vozidel počínaje kalendářním měsícem, v němž došlo ke splnění rozhodné skutečnosti. Jinak řečeno vozidlo bylo použito k podnikatelské činnosti.

Zánik daňové povinnosti

Povinnost zaniká v kalendářním v měsíci, v němž pominuly rozhodné skutečnosti. Dojde-li v průběhu zdaňovacího období ke změně poplatníka, zaniká daňová povinnost původnímu poplatníkovi v kalendářním měsíci, který předchází kalendářnímu měsíci vzniku daňové povinnosti u nového poplatníka. ¹⁶

2.2.2 Daň při registraci vozidla

Daň je účinná od 1. ledna 2009. Vztahuje se na vozidla vyrobená před rokem 1999, především je důležité, zda dané vozidlo splňuje normu EURO. Norma EURO stanovuje povolené množství emisí. Hlavním důvodem pro zavedení daně z registrace vozidel bylo průměrné stáří automobilů v České republice. Platí zde přímá úměrnost, a to čím starší automobil, tím větší zátěž pro životní prostředí. Především v podobě emisí výfukových plynů. Průměrné stáří u osobních automobilů je 13 let. Průměrné stáří automobilů v EU je dvou až trojnásobně nižší. Přehled jednotlivých norem EURO a povolenek emisí představuje následující tabulka č. 2.3.

¹⁵ MARKOVÁ, H. *Daňové zákony 2009*. 17.vyd. Praha: Grada, 2009. 216 s. ISBN 978-80-247-2803-2

¹⁶ MARKOVÁ, H. *Daňové zákony 2009*. 17.vyd. Praha: Grada, 2009. 216 s. ISBN 978-80-247-2803-2

Tab. č. 2.3. EURO normy

Rok/norma		CO (g/km)		NO _x (g/km)		HC + NO _x (g/km)		HC (g/km)	PČ (g/km)
1992	I	3,16	3,16	-	-	1,13	1,13	-	0,18
1996	II	2,20	1,00	-	-	0,50	0,70*	-	0,08**
2000	III	2,30	0,64	0,15	0,50	-	0,56	0,20	0,05
2005	IV	1,00	0,50	0,08	0,25	-	0,30	0,10	0,025
2009	V	1,00	0,50	0,06	0,18	-	0,23	0,10	0,005
2014	VI	1,00	0,50	0,06	0,08	-	0,17	0,10	0,005

BENZÍNOVÉ MOTORY, NAFTOVÉ MOTORY

* 0,90 pro motory s přímým vstřikováním paliva

** 0,10 pro motory s přímým vstřikováním paliva

ZDROJ: <http://cs.autolexicon.net/articles/emisni-norma-euro>

Předmět daně

Motorová vozidla do 3,5 t.

Plátce daně

Plátcem je osoba, která vozidlo registruje. Za každý automobil se daň platí jednou. Další převody nejsou daní zatíženy.

Osvobození od daně

Daň se nevztahuje na veterány a sportovní speciály. Ty se totiž zapisují do registrů veteránů popřípadě sportovních speciálů.

Sazby daně

- EURO 0: 10 000 Kč,
- EURO 1: 5 000 Kč,
- EURO 2: 3 000 Kč,
- EURO 3 a více: 0 Kč¹⁷.

¹⁷ <http://www.sdruzeni-sova.cz/emise.htm>

3. Ekologické daně v Evropské unii

Zhoršující se kvalitu životního prostředí si uvědomuje každý, Evropská unie není výjimkou. Evropská unie prosazuje politiku udržitelného rozvoje. Udržitelný rozvoj znamená takové uspokojování stávajících potřeb, aniž by bylo ohroženo uspokojování potřeb budoucích generací.

Evropská unie si stanovila čtyři základní cíle ekologické politiky. Tyto cíle jsou součástí Amsterodamské smlouvy, která je platná od 1. května 1999.

Cíle ekologické politiky:

- udržování, ochrana a zlepšování kvality životního prostředí,
- ochrana lidského zdraví,
- obezřetné a racionální využívání přírodních zdrojů,
- podpora opatření, na mezinárodní úrovni, čelících regionálním a celosvětovým problémům životního prostředí.

K naplnění cílů ekologické politiky mají dopomoci základní principy enviromentální politiky. Hlavním principem je zásada vysoké ochrany životního prostředí. K dalším principům patří:

- **Princip prevence** – princip říká, že je třeba předcházet negativním dopadům na životní prostředí.
- **Princip subsidiarity** – tento princip znamená, že rozhodování musí vždy probíhat na úrovni nejbližší občanovi.
- **Princip trvale udržitelného rozvoje** – princip byl poprvé definován na zasedání OSN v roce 1992 v Rio de Janeiru. Patří k základním principům enviromentální politiky.
- **Princip integrace** – princip znamená, že veškeré principy ochrany životního prostředí musí být zahrnuty ve všech politikách členských států Evropské unie.
- **Princip „znečišťovatel platí“** – do tohoto principu patří poplatky, daně a pokuty uvalené na znečišťovatele životního prostředí.

3.1 Ekologické daně v Německu

V Německu byla ekologická daňová reforma rozdělena do 5 fází. Každá fáze byla doprovázena nárůstem daňových sazeb. První fáze reformy byla zahájena 1. dubna 1999, a to zákonem o zahájení ekologické daňové reformy. Další fáze byly započaty vždy k 1. lednu zákonem o pokračování ekologické daňové reformy. Poslední fáze reformy byla ukončena v roce 2003.¹⁸

Ekologickou daní jsou zdaněny

- pohonné hmoty,
- lehký topný olej,
- zemní plyn,
- elektrická energie,
- zkapalněný topný olej.

Energetická daň

Energetické daně mají přispět k lepšímu nakládání s energií. Vyšší cena energie má zvýšit motivaci k využívání paliv a energie efektivněji. Pomocí úlev a osvobození je podpořena energie z alternativních zdrojů.

Německá vláda, aby nesnížila konkurenceschopnost německého průmyslu, snížila daňovou sazbu pro zpracovatelský průmysl, zemědělství, lesnictví a rybolov. Naopak domácnosti, malé podniky a silniční doprava hradí plnou sazbu daně.

Ve snaze podpořit vlakovou dopravu, která je šetrnější k životnímu prostředí, se vláda rozhodla tuto dopravu zatížit jen poloviční daňovou sazbou.

Pomocí zvláštního ustanovení je podpořena ekologicky šetrná energie. Je osvobozena energie z obnovitelných zdrojů, ovšem za určitých podmínek. Mezi tyto

¹⁸ VOMÁČKOVÁ, H. *Ekologická daňová reforma v SRN a její příprava v ČR : sborník příspěvků ke studiu problematiky = Ökologische Steuerreform in der BRD und ihre Vorbereitung in der ČR : Sammelband der Beiträge zum Studium der Ausgewählter Probleme*. 1. Ústí nad Labem : Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, 2005. 120 s. ISBN 80-7044-654

podmínky patří, že musí být znovu použita producenty této energie, nebo pochází ze sítě nebo linek, které jsou napájeny touto energií.¹⁹

Slevu na všechny energetické daně získají ty elektrárny, které dosahují 70 % přeměny potenciální energie na skutečnou. Elektrárny s méně než 0,7 MWh jsou zcela osvobozeny od daně. Vývoj sazeb daně z elektřiny popisuje tabulka č. 3. 1.²⁰

Tab. č. 3. 1. – Vývoj sazeb z elektřiny

	do 31.3. 1 999	po 1. fázi EDR	po 2. fázi EDR	po 3. fázi EDR	po 4. fázi EDR	po 5. fázi EDR
Elektrický proud cent/kWh	-	1,02	1,28	1,54	1,8	2,05

ZDROJ: VOMÁČKOVÁ, H. *Ekologická daňová reforma v SRN a její příprava v ČR : sborník příspěvků ke studiu problematiky = Ökologische Steuerreform in der BRD und ihre Vorbereitung in der ČR : Sammelband der Beiträge zum Studium der Ausgewählter Probleme*. 1. Ústí nad Labem : Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, 2 005. 120 s. ISBN 80-7044-654

Daň z pohonných hmot

Daň z pohonných hmot se řadí k nejvýznamnějším energetickým daním. Poplatníky této daně jsou výrobci nebo prodejci paliv. Daň se promítne v konečné ceně paliva, kterou hradí zákazník. Stává se z něj plátce daně.

Sazby daně

Zemní plyn

- do 31. prosince 2 018: 13,90 eur/ MWh
- od 1. ledna 2 019: 31,80 eur/MW

¹⁹ <http://www.aicgs.org/election/streamfile.aspx?path=..%5C..%5Cdocuments%5C&name=eco-tax.pdf>

²⁰ <http://www.aicgs.org/election/streamfile.aspx?path=..%5C..%5Cdocuments%5C&name=eco-tax.pdf>

LPG

- do 31. prosince 2 018: 180,32 eur/ 1 000 kg
- od 1. ledna 2 019: 409 eur/1 000 kg

Motorová nafta

- s obsahem síry vyšším než 10 mg/kg: 485,70 eur/1 000 l
- s obsahem síry 10 mg/kg: 470,40 eur/1 000 l

Bezolovnatý benzín

- s obsahem síry nižším než 10mg/kg: 669,80 eur/1 000 l
- s obsahem síry 10 mg/kg: 654,50 eur/1 000 l

Olovnatý benzín

- 721 eur/1 000 l

Uhlí

- 0,33 eur/GJ

Osvobození od daně

V oblasti zemědělství a lesního hospodářství jsou zavedeny různé úlevy v závislosti na použitém množství motorové nafty. Sleva činí 214,80 eur/1 000 l motorové nafty za kalendářní rok. Slevy v těchto odvětvích je možné uplatnit maximálně na 10 000 l paliva.

Také jsou zavedeny úlevy v rámci hromadné dopravy, a to jak pro městskou hromadnou dopravu, tak pro železniční dopravu. Sleva činí pro naftu nebo benzín 54,02 eur/1 000 l .

Letecká doprava je od daně osvobozena zcela, a to i přesto, že je nejméně ekologickou dopravou. Osvobození je zavedeno především pro mezinárodní konkurenceschopnost leteckých společností.

Silniční daň

Díky rozvoji automobilové dopravy se zhoršuje stav životního prostředí, především kvalita vzduchu.

U silniční daně došlo ke změně, která je platná od 1. července 2009. Veškeré nově registrované automobily se řídí podle této změny v zákoně. Rozhodující pro určení daňové povinnosti jsou vypouštěné emise CO₂ a zdvihový objem motoru.

Sazby daně

Sazby daně závisí na množství emisí CO₂. Část vypouštěných emisí CO₂ je osvobozena přesně 120 g/km. Emise přesahující toto povolené množství jsou zdaněny 2eury za každý g/km.

Sazba daně v závislosti na zdvihovém objemu motoru činí 2 eura/cm³ nad 100cm³ u automobilů se zážehovými motory. U osobních automobilů se vznětovým motorem činí sazba daně 9,50 eur je-li zdvihový objem motoru větší než 100 cm³.

3.2 Ekologické daně v Dánsku

Dánsko patří k zemím s největším počtem ekologických daní. Kromě klasických ekologických daní, ke kterým patří energetické daně, mají i pesticidové daně, daně z omezených zdrojů, dokonce i daň z igelitových tašek.

V Dánsku je patrná snaha o co největší ochranu životního prostředí. Je zde podpořena recyklace a opětovné použití obalových materiálů. Je vidět snaha o zamezení zbytečného plýtvání s obalovými materiály ze strany státu.

Energetické daně

Zde se platí daň ze zemního plynu, elektřiny, ropy a uhlí. Také jsou zdaněny pohonné hmoty jako benzín a motorová nafta. Sazby energetických daní jsou stanoveny podle energetického obsahu paliva. U daně z uhlí, zemního plynu, ropy a elektrické energie používané vytápění činí sazba daně 51 DKK/GJ. Daň platí dodavatelé energie.²¹

K energetickým daním je možno přiřadit i daň, která je uvalena na síru. Zdaněná je síra, která je obsažena v následujících výrobcích: nafta, petrolej, uhlí, LPG, atd., obsah síry v těchto výrobcích musí být vyšší než 0,05 %. Dále se také jedná o síru obsaženou ve dřevě, slámě a odpadu. Pokud se tyto látky používají v továrnách s kapacitou vyšší než 1 000 KW.

Sazby daně

- 20 DKK/kg u výše zmíněných produktů (uhlí, nafta,...)
- 40 DKK/t u dřeva
- 23 DKK/t u slámy
- 9 DKK/t u odpadu

²¹ <http://www.skm.dk/foreign/english/taxindenmark2008/6649/>

Daň z převodu automobilu

Tato daň přinese ročně do dánského státního rozpočtu zhruba 20 – 22 mld. DKK. Daň se vztahuje nejen na automobily, ale také na motocykly, dodávky a nákladní automobily s hmotností nad 4 t, dále také na autobusy, taxíky. Platí se jen jednou a to při registraci nového vozidla. Při změně vlastníka nový majitel vozidla již daň neplatí.

Daň se vypočte z hodnoty vozidla, do níž je započteno i DPH. Daň činí 105 % z celní hodnoty automobilu do 76 400 DKK a 180 % celní hodnoty automobilu nad 76 400 DKK. Je zde řada výjimek. Záleží na tom, čím je automobil poháněn, ale také na spotřebě. Zde existují dvě možnosti, a to benzinový nebo naftový pohon.

U benzinového pohonu se spotřebou nižší než 16 l/km se daň snižuje o 4 000 DKK za každý km. Pokud má spotřebu větší než 16 l/km tak se daň zvyšuje o 1 000 DKK. U naftových motorů se snižuje o 4 000 DKK za každý km, pokud má automobil spotřebu menší než 18 l/km. Naopak pokud má spotřebu větší než 18 l/km, tak se daň zvyšuje o 1 000 DKK. Pro starší automobily se daň vypočte, stejně jako u nových. U osobních automobilů starých 1 až 2 roky je registrační daň 105 % z 46 600 DKK. Z částky nad 46 600 DKK činí daň 180 % z této částky.

Snížení daně

Technologický pokrok zasahuje do všech oblastí průmyslu a v jeho důsledku dochází k využívání nových, lepších technologií, které jsou šetrnější k životnímu prostředí. Toto se projeví i v daních, a to především ve snížení daňových sazeb. U automobilů se vznětovými motory a filtry částic je základ daně pro registrační daň snížen o 4 000 DKK.²²

- *užitková vozidla:* 1. s hmotností do 2 t a hodnotou do 16 400 DKK se registrační daň neplatí. Pokud je hodnota vozu vyšší než 16 400 DKK, registrační daň činí 50% částky nad tuto hodnotu. *U užitkových vozidel s benzinovými motory* se registrační daň snižuje o 4 000 DKK, pokud má automobil spotřebu nižší než 16 l/km. Činí-li spotřeba více než 16 l/km tak se naopak o 1 000 DKK daň navyšuje. *U užitkových vozidel s naftovými motory* se spotřebou nižší než 18 l/km se registrační daň snižuje o 4 000 DKK, se spotřebou nad 18 l/km se navyšuje o 1 000 DKK.

²² <http://www.skm.dk/foreign/english/taxindenmark2008/6649/>

2. s hmotností nad 2,5 tuny, to je např. pick-up, se registrační daň platí z částky vyšší než 34 100 DKK, tehdy činí daň 30 % nad tuto hodnotu. Pro vozy nad 3 tuny nesmí registrační daň překročit hranici 56 800 DKK.

Motocykly: je-li celní hodnota motocyklu v rozmezí 8 600 až 24 100 DKK, registrační daň činí 105 % z této hodnoty. Přesahuje-li celní hodnota 24 100 DKK, potom je sazba registrační daně 108 %.

- *Vozy taxi služby:* pro tyto vozy činí sazba registrační daně 12 % z hodnoty vozidla nad 12 100 DKK.
- *Karavany a mobilní vozy:* do této kategorie patří vozidla s hmotností nad 2 tuny, které jsou postaveny a vybaveny pro ubytování a spaní. Registrační daně pro ně činí 60% z hodnoty vozu nad 12 1200 DKK. Ostatní přívěsy jsou zdaňovány jako automobily a mohou si odečíst náklady na vybavení.

Vrácení registrační daně

Daň je vrácená, pokud je automobil nebo motocykl odhlášen z registru a vyvezen ze země. Pokud je stejné vozidlo znovu dovezeno do země, je registrační daň snížena o 15%. Registrační daň se vrací, pokud je částka nižší než 4 000 DKK u motocyklů, vozidla taxislužby, sanitní vozidla. Pro osobní, obytné vozy a autobusy je hranice nevratné částky stanovena na 7 500 DKK. Daň se také nevrací, uběhlo-li od první registrace vozidla víc než 35 let.²³

²³ <http://www.skm.dk/foreign/english/taxindenmark2008/6649/>

Zelená daň z osobních automobilů

Daň platí osoba, která je uvedena v registru automobilů. Daň se platí vždy dvakrát ročně. Sazby daně jsou závislé na spotřebě pohonných hmot.

Příklad sazeb daně

Benzínový motor

- spotřeba alespoň 1/20km 260DKK/půlroku,
- spotřeba od 1/18,2km – 1/20km 510DKK/půlrok,
- spotřeba od 1/16,7km – 1/18,2km 760DKK/půlroku,
- spotřeba 1/15,4km – 1/16,7km 1010 DKK/půlroku atd.

Diesellový motor

- spotřeba alespoň L/32,1km 80DKK/půlroku
- spotřeba L/28,1km – L/32,1km 660DKK/půlroku
- spotřeba L/25km – L/28,1km 980DKK/půlroku atd.

Silniční daň

Daň platí uživatelé nákladních automobilů s povolenou hmotností nákladu 12 t a více. Za automobil registrovaný v Dánsku se platí poplatek za užívání silnic. Platí se jednou ročně společně s hmotnostní daní. Výši poplatků uvádí následující tabulka 3.2.

Tab. 3.2. Poplatky – silniční daně

sazby	do 3 náprav (v DKK)			nad 3 nápravy (v DKK)		
	bez euro	EURO I	EURO II	bez euro	EURO I	EURO II
roční	7 156	6 336	5 591	11 555	10 437	9 318
měsíční	715	633	559	1 155	1 043	931
týdenní	193	171	149	305	275	246
denní	59	59	59	59	59	59

ZDROJ: <http://www.cfe-eutax.org/taxation/road-tax/denmark>

Daň z ekologicky škodlivých výrobků

K ekologicky škodlivým výrobkům se řadí především pesticidy, insekticidy, freony (jsou to bezbarvé a snadno zkapalnitelné plyny, používají se nejčastěji jako hnací plyny do sprejů, jako media v chladicích zařízeních, čisticí prostředky a rozpouštědla, nebezpečnou vlastností freonu je schopnost rozkládat ozon) a skleníkové plyny (k nejdůležitějším skleníkovým plynům patří oxid uhličitý, metan, oxid dusný, a další, skleníkové plyny patří k hlavním viníkům klimatických změn.

K ekologicky škodlivým výrobkům nepatří jen výrobky, které škodí životnímu prostředí přímo (v důsledku jejich použití), ale také nepřímo, a to při jejich likvidaci. K těmto výrobkům se řadí výrobky z PVC (poly vinil chlorid). Při likvidaci PVC dochází ke tvorbě škodlivých dioxinů. Ke skupině výrobků ohrožujících životní prostředí nepřímo patří také kadmiové baterie. Ty jsou používány např. v mobilních telefonech nebo vrtačkách. Musí být speciálně zlikvidovány, aby neohrožovaly zdraví lidí a životní prostředí.

Pesticidová daň

Pesticidy jsou toxické látky používány v zemědělství k postřikům proti škůdcům. Jejich používáním nedochází nejen k likvidaci tzv. škůdců, ale také dochází ke snížení biologické diverzity (rozmanitosti), protože obětí postřiků se nestávají pouze škůdci, ale také rostliny a zvířata, která zemědělcům nikterak neškodí. Řada pesticidů je také považována za karcinogeny.

V Dánsku díky zavedení pesticidové daně a rozvoji ekologického zemědělství klesla spotřeba těchto látek o 40 %. ²⁴

²⁴ NĚMCOVÁ, P.; KOTECKÝ, V. *Ekologická daňová reforma, impuls pro modernizaci ekonomiky*. Brno: Hnutí Duha, 2008. 40. ISBN 978-80-86834-25-2

Předmět daně

1. Insekticidy,
2. Chemické prostředky na dezinfekci půdy,
3. Herbicidy,
4. Chemické prostředky pro redukci volně rostoucích rostlin,
5. Chemikálie na hubení hmyzu a savců,
6. Fungicidy,
7. Chemikálie na zničení kal tvořících organismů v papírnách,
8. Prostředky na deratizace krys, myší, krtků a králíků,
9. Mikrobiologické pesticidy.

Základ daně

Základem je maloobchodní cena výrobků včetně spotřební daně a DPH. Daň je zavedena ad valorem (nové a dražší).

Sazba daně

U produktů uvedených v bodě: 1 - 2: 35% maloobchodní ceny,
3 - 5: 25% maloobchodní ceny
6 - 9: 3% maloobchodní ceny.

Tato daň je zavedena také ve Švédsku a Norsku. Ve Švédsku je zdanění podle množství pesticidů (kg aktivních látek v pesticidu). V Norsku je odstupňovaný daňový systém s devíti diferencovanými pásmy. Daň se vztahuje pouze na aktivní látky, pomocné látky dani nepodléhají.

Pesticidy na moření osiva jsou zařazeny do nejnižší sazby a to je 12,5 norských korun. Běžné pesticidy jsou rozděleny do pěti daňových pásem, podle tří kategorií zdravotních a tří kategorií ekologických. V prvním pásmu je daň stanovena na 25 norských korun v dalších pásmech se daň zvyšuje úměrně zdravotním a ekologickým rizikům. Další dvě pásma s nejvyšší sazbou jsou určeny pro pesticidy používané v domácnosti a na zahradách.²⁵

²⁵ NĚMCOVÁ, P.; KOTECKÝ, V. *Ekologická daňová reforma, impuls pro modernizaci ekonomiky*. Brno: Hnutí Duha, 2008. 40. ISBN 978-80-86834-25-2

Obalová daň

Nedílnou součástí dnešní konzumní společnosti jsou obaly. Používají se prakticky na vše a v mnoha případech naprosto zbytečně. Velice často jsou výrobky baleny v nadměrném množství obalů. Daň by měla motivovat výrobce ke snížení hmotnosti obalů a především k opětovnému používání obalů a k recyklaci. Dále by měla motivovat výrobce k používání obalů, které nezatěžují příliš životní prostředí. Pokud možno také docílit toho, aby netříditelné obaly nebo obaly na jedno použití byly používány co nejméně.

Daň je uvalena na nové obaly a tím podporuje opětovné používání obalů, což vede i ke snížení množství vyprodukovaného odpadu. V Dánsku je většina alkoholických a nealkoholických nápojů prodávána ve vratných lahvích, protože daň z jednoho naplnění je nižší než u jednorázových lahví

Sazby daně

Sazby jsou odstupňovány podle toho, jak jednotlivé obaly zatěžují životní prostředí. Nejvyšší sazbu daně platí výrobce hliníku, protože představuje největší zátěž pro životní prostředí.

U recyklovaných nebo znovu použitých obalů může poplatník dosáhnout buď to nulové nebo snížené daňové sazby. Musí proto ale splnit určité podmínky. Především musí prokázat, že obaly jsou součástí systému, který schválilo ministerstvo životního prostředí. Pro vstup do tohoto systému jsou stanoveny 3 podmínky:

- výše zálohy je v rozmezí 0,08 – 0,25 eur,
- je dosaženo dostatečné míry návratnosti,
- výsledky jsou hlášeny ministerstvu životního prostředí.

Po splnění všech daných podmínek dosáhne poplatník 0 % sazby daně u znovupoužitých obalů a snížení sazby daně u recyklovaných obalů.²⁶

²⁶ NĚMCOVÁ, P.; KOTECKÝ, V. *Ekologická daňová reforma, impuls pro modernizaci ekonomiky*. Brno: Hnutí Duha, 2008. 40. ISBN 978-80-86834-25-2

Přehled sazeb daně u jednotlivých materiálů podává následující tabulka č. 3. 3.

Tab. č. 3. 3. – Přehled sazeb

Materiál	Sazby eur/kg
Hliník	4,4694
Polystyren EPS a PVC	2,7313
Plasty kromě EPS a PVC, přírodní mat.	1,7381
Ocel a cín	1,2415
Plasty kromě EPS a PVC, vysoce plněný mat	1,0402
Plasty kromě EPS a PVC, recyklovaný mat.	1.1.402
Sklo a keramika	0,2483
Papír a karton, přírodní mat.	0,1275
Papír a karton, recyklovaný mat.	0,0738
Dřevo	0,0738

ZDROJ: NĚMCOVÁ, P.; KOTECKÝ, V. *Ekologická daňová reforma, impuls pro modernizaci ekonomiky.*

Brno: Hnutí Duha, 2008. 40. ISBN 978-80-86834-25-2

Daň z vypouštěných znečišťujících látek

Zde se řadí především daň z oxidu uhličitého. Její hlavním účelem je přispět ke snižování emisí v ovzduší. K dalšímu pozitivu této daně patří podpora energie s malým nebo žádným obsahem oxidu uhličitého - CO₂ (např. zemní plyn).²⁷

²⁷ <http://www.skm.dk/foreign/english/taxindenmark2008/6649/>

Sazba daně

Jednotlivé sazby daně jsou závislé na množství CO₂ na tunu paliva. Sazby daně balancují kolem 90 DKK/tunu. Přesné sazby daně uvádí tabulka č. 3.4.

Tab. č 3.4. - Přehled sazeb daně

Druh	Sazba
Plynový olej, motorová nafta	0,243 DKK/L
Nafta	0,288 DKK/kg
Dehet	0,52 DKK/kg
Petrolej	0,243 DKK/l
Uhlí	217,8 DKK/t
Ropa	290,7 DKK/t
Hnědé uhlí	160,2 DKK/t
Elektřina	0,09 DKK/kWh
Plyn do aut (LPG)	0,144 DKK/L
Plyn (LPG)	0,27 DKK/kg
Plyn z rafinerií (minerální olej)	0,261 DKK/kg
Přírodní plyn	0,198 DKK/Nm ³
Benzín	0,22 DKK/L

ZDROJ: <https://www.cfe-eutax.org/taxation/environmental-taxes/denmark>

Vodovodní daň

Předmětem této daně je odběr podzemní nebo povrchové vody. Základem daně je množství vody dodané spotřebitelům nebo alespoň 90 % z těžby. Sazba daně je stanovena ve výši 5 DKK/m³.

Daň z užitkové (odpadní) vody

Jedná se o vodu, která je odebírána z registrovaných zásobníků. Předmětem daně je voda, která je vypouštěna do jezer, řek, potoků nebo moře, voda používána na zavlažování polí, atd.

Sazby daně se odvíjí od množství jednotlivých látek obsažených ve vypouštěné vodě. Zdanitelné množství těchto látek se může zjistit měsíčním měřením nebo standardním posouzením.

Sazby daně

- dusičnan: 20 DKK/kg,
- fosfát: 110 DKK/kg,
- organický materiál: 11 DKK/kg.

3.3 Ekologické daně ve Francii

Automobilová daň

Daň musí platit veškeré společnosti, které vlastní automobil nebo jej mají k dispozici např. prostřednictvím leasingové společnosti. Daň naopak neplatí neziskové organizace a sdružení.

Osvobození od daně

Firmy mohou uplatnit částečné nebo úplné osvobození na tzv. ekologická vozidla. Do kategorie ekologických vozidel se řadí vozidla na elektrický pohon, bioethanol a stálý zemní plyn. U těchto vozidel si firmy mohou uplatnit jen částečné osvobození, pouze vozidla na LPG jsou zcela osvobozena. Pokud je ovšem vozidlo provozováno částečně na benzín a částečně na LPG je osvobození jen 50 %. Od daně jsou osvobozena také vozidla, od jejichž registrace do registru vozidel uběhlo víc než 10 let. Osvobozena jsou také vozidla pronajatá formou leasingu na dobu kratší než 1 měsíc.

Daň neplatí společnosti zabývající se

- přepravou osob (taxi, autobusová doprava apod.),
- prodejem automobilů,
- autoškoly

Platba daně

Daň se počítá za období od 1. října do 30. září následujícího roku. Důležité je, že se daň počítá čtvrtletně, ale splatná je ročně.

Sazba daně

Sazby daně jsou závislé na množství emisí oxidu uhličitého v g/km. Tyto sazby platí pro vozidla, která byla ve společnosti do 1. ledna 2006. Tabulka č. 3.4. uvádí přehled jednotlivých sazeb daně.

Tab. č. 3. 4. – Sazby daně

Emise (g/km)	Sazba (eur)
do 100	2
101 - 120	4
121 - 140	5
141 - 160	10
161 - 200	15
2001 - 250	17
251 a více	19

ZDROJ: <http://www.cfe-eutax.org/taxation/road-tax/france>

Pro ostatní vozidla se sazby odvíjí v závislosti na koňských silách. Přehled sazeb daně je uveden v tabulce č. 3.5.

Tab. č 3. 5. – Sazby daně pro ostatní vozidla

Koňské síly	Sazby (eur)
4	750
5 - 7	1 400
8 - 11	3 000
12 - 16	3 600
17 a více	4 500

ZDROJ: <http://www.cfe-eutax.org/taxation/road-tax/france>

Bonus malus systém

Systém byl založen především na podporu automobilového průmyslu, ale nezapomíná na ekologii, a to díky podpoře automobilů s nízkými emisemi oxidu uhličitého a naopak uvalením sazeb na znečišťovatele. Přesněji - spotřebitel, který si koupí automobil s nižší spotřebou, obdrží bonus, a naopak spotřebitel, který upřednostní automobil s vyšší spotřebou, zaplatí poplatek. Přesný popis bonusů a poplatků je uvedený v následující tabulce č. 3. 6.

Tab. č. 3. 6. – Přesný popis bonusů a poplatků

Emise co2g/km	Bonus	Malus
≤ 60	5 000	
61 - 90	800	
91 - 110	400	
111 – 150	0	
151 - 155		200
156 - 190		750
191 - 240		1 600
241		2 600

ZDROJ: <http://www.service-public.fr/actualites/001865.html>

Daň z ropných produktů

Ropa, nebo-li černé zlato, aniž si to lidé uvědomí, nás obklopuje na každém kroku. Je v umělých vláknech, plastovém nádobí, ale také je potřebná pro výrobu umělých hnojiv. Aniž si to uvědomujeme, tak ta chutně vypadající rajská jablka vyrostla díky hnojivu z ropy. Ve Francii se tato daň skládá ze dvou částí a to ze spotřební daně a daně z přidané hodnoty.

Spotřební daň

Tato daň byla začleněna do francouzské daňové soustavy 1. ledna 2003. Výši poplatku stanovuje parlament zákonem o financích. Výši poplatků uvádí následující tabulka

č. 3. 7.

Tab. 3. 7. – Výše poplatků

	Jednotka	Daň v eurech
Bezolovnatý benzín SP95-E10	hl	60,69
Bezolovnatý	hl	60,690
Motorová nafta	hl	42,84
Emulze do motorové nafty EEG	hl	26,27
Topný olej	hl	5,66
Letecká esence	hl	35,9
Palivo (letadla)	hl	0
LPG	hl	5,99
Těžký topný olej	t	18,5

ZDROJ: <http://www.cfe-eutax.org/taxation/excise-duties/france>

Daň z přidané hodnoty

Sazby u ropných produktů a paliv je běžnou sazbou daně v Evropské unii. Ve Francii činí tato sazba od 1. dubna 2000 19,6 %.

Daň za znečištění

Plátcem daně je každý, jehož podnikatelské aktivity přispívají k znečištění. Daň tedy postihuje přímo znečišťovatele.

Sazby daně

- skladování odpadu spojeného s domácností, odstranění speciálního průmyslového odpadu: 7,5 eur – 36eur,
- odpadní oleje: 38,11 eur/t,
- povolení k provozování a provoz průmyslových a podnikatelských provozoven, které představují konkrétní rizika pro životní prostředí: od 442,10 eur pro malé podniky s méně než dvěma zaměstnanci do 2 225,76 eur pro většinu ostatních firem,
- znečišťující látky v atmosférických emisích: 38,11 eur/t,
- povolení pro dodávky mýdla, prášků a aviváže na domácí trh: od 71,65 eur na 86,90 eur/t, závislosti množství fosfátů

Daň z odstranění domovního odpadu

Daň je poplatek za užívání nebo vlastnictví nemovitosti kde funguje služba na odstraňování domovního odpadu.

Sazby daně

Přesnou daňovou sazbu určují místní úřady.

Letecká daň

Plátcí daně jsou všechny letecké společnosti působící ve Francii. Sazby daně jsou závislé na počtu cestujících, hmotnosti nákladu a hmotnosti poštovních zásilek.

Sazby daně

- 3,92 eur za cestujícího nastupujícího na let v rámci Francie nebo jiného členského státu EU,
- 7,04 eur za cestujícího nastupující na let na jiné místo určení,
- 1,17eur/t nákladu nebo poštovní zásilky naložené do letadla.²⁸

²⁸ <http://www.cfe-eutax.org/taxation/environmental-taxes/france>

3.4. Ekologické daně v Nizozemí

Daň z odpadu

Daň z odpadu je platná od 1. ledna 1995, je součástí zákona o životním prostředí. Cílem této daně bylo jednak přivést další finanční prostředky do státního rozpočtu a jednak podpořit zpracování odpadu. Náklady na skladování odpadu na skládkách jsou vyšší než při jeho zpracování.

Dani z odpadu podléhá odpad, který je skladován na skládkách nebo dodáván do spaloven odpadu. Zdaněn je ovšem také odpad, který vznikne při spalování odpadu a je skladován v prostorách spalovny. Daň se nevybírá, pokud odpad spalovny skladuje jiná společnost.

Zaklad daně tvoří hmotnost odpadu. Protože jedním z cílů této daně je omezit množství odpadu na skládkách, je tento způsob nakládání s odpady zdaněn vyšší sazbou.

Sazby daně pro skládky

- 86,91 eur za 1 000 kg odpadu,
- 14,34 eur za 1000 kg odpadu, který nelze, nebo by se neměl spalovat vzhledem k ochraně životního prostředí.

Daň z odpadu platí majitel zařízení, určeného pro zpracování odpadů. V Nizozemí zvláštní režim pro nakládání s organickým odpadem. Tento odpad je shromažďován odděleně a to z důvodu, aby se mohl kompostovat. Organický odpad není předmětem daně, dále nejsou předmětem daně kaly.

Daň z pohonných hmot

Daň vznikla v souladu s principy enviromentální politiky EU (princip „znečišťovatel platí“). Velký podíl na znečištění mají pohonné hmoty používány jako paliva. Od roku 2004 je předmětem daně z pohonných hmot jen uhlí.

Daň z uhlí platí producent, nebo dovozce uhlí, a nebo ten, kdo toto uhlí použije jako palivo nebo uhlí upraví jako palivo pro domácnosti.

Sazba daně

12,76 eur za 1 000 kg uhlí.

Od daně je osvobozeno uhlí použité pro výrobu elektřiny.

Daň z podzemních vod

Účelem daně je zachovat vodu budoucím generacím, omezit škody na životním prostředí při těžbě a výrobě pitné vody. V Nizozemí je část pitné vody získávána z podzemních zdrojů a část z povrchových zdrojů. Cílem je, aby byla pitná voda získávána převážně jen z povrchových zdrojů.

Daň je vybírána z těžby podzemní vody. To znamená, že daň platí majitelé těžebních společností, ale také zemědělci používající podzemní vodu pro zavlažování polí, průmyslové odvětví, která využívají podzemní vodu pro výrobní procesy nebo společnosti, které používají podzemní vody na výrobu pitné vody. Poplatníky daně jsou také vodárny.

Osvobození od daně

Od daně je osvobozeno používání podzemní vody v malém množství pro nouzové účely, pro zavlažování v zemědělství a z důvodů ochrany životního prostředí, např. sklady znovupoužitelných obalových materiálů.

Existuje snížená sazba daně, která se nazývá: infiltrační odpočet. Infiltrace musí přímo souviset se získáváním podzemní vody, za kterou se daň platí. Snížení daně záleží na množství infiltrované vody a sazba činí 0,1554 eur/ m³.

Sazba daně

pro společnosti: 0.1855 eur/m³.

Daň z vodovodu

Daň platí společnosti nebo osoby, které získávají vodu přes systém zásobování vodou. Daň závisí na množství max. 300 m³ za rok. Daň vybírají vodárny, které ji pak odvádějí správci daně.

Sazba daně

0,149 za m³.

Osvobození

Od daně je osvobozeno používání vody pro nouzové účely např. pro požární účely.

Daň z převodu automobilu a motocyklu

Podobně jako v České republice se tato daň platí pouze jednou, a to buď u první registrace vozidla, nebo u jeho prvního použití na silnici. U dovozu nového vozidla platí daň dovozce na účet kupujícího.

Od daně jsou osvobozeny vozidla taxi služby, hasičská a policejní vozidla.

Sazby daně

Osobní automobily

U nových automobilů s benzínovými motory je sazba daně 27,4 % z čisté katalogové ceny snížené o 1 288 eur. U automobilů s motorem na plyn činí sazba 27,4 % z ceny automobilů snížené o 1 788 eur a u diesel motorů je sazba 27,4 % z ceny automobilů zvýšené o 1 076 eur. U nízko emisních automobilů je sazba nulová.

Motocykly

U motocyklů činí daňová sazba 9,6 % z ceny motocyklu. Sazba je platná až do výše 2 133 eur, nad tuto částku se daňová sazba zvyšuje na 19,4 % z ceny po odečtení 210 eur.

Ojeté vozy a motocykly

U těchto typů vozidel a motocyklů jsou stanoveny procentní sazby v souladu s opotřebením vozidla. Jsou-li starší 1 roku je snížení 37 %, u starších 2 let se jedná již o 47 %. Maximální výše snížení činí 90%. Vozidla starší 25 let jsou od této daně osvobozena zcela.

Energetické daně

K energetickým daním se řadí daň z elektřiny, zemního plynu a některých minerálních olejů. Základem daně je množství spotřebované energie. Od daně je osvobozena elektřina, zemní plyn používaný na výrobu elektřiny.

Plátcí daně

Plátcí daně jsou spotřebitelé. Dodavatelé energie odvádějí vybrané částky daňové správě.

Sazba daně

Sazby daně závisí na množství spotřebované energie. Při vyšší spotřebě elektřiny jsou sazby daně sniženy. Za připojení do energetické sítě je sleva až do výše 199 eur.

Osvobození od daně

Od daně je osvobozen zemní plyn a elektřina používaná na výrobu elektřiny.

Jiné plyny

Vysokopecní plyn, koks plyn, uhlí, plyn a rafinérských plynů 129.14 € za 1000 GJ
501.02 € na 1000 GJ.
Zařízení na zplyňování zemního plynu 501.02 € na 1000 GJ.

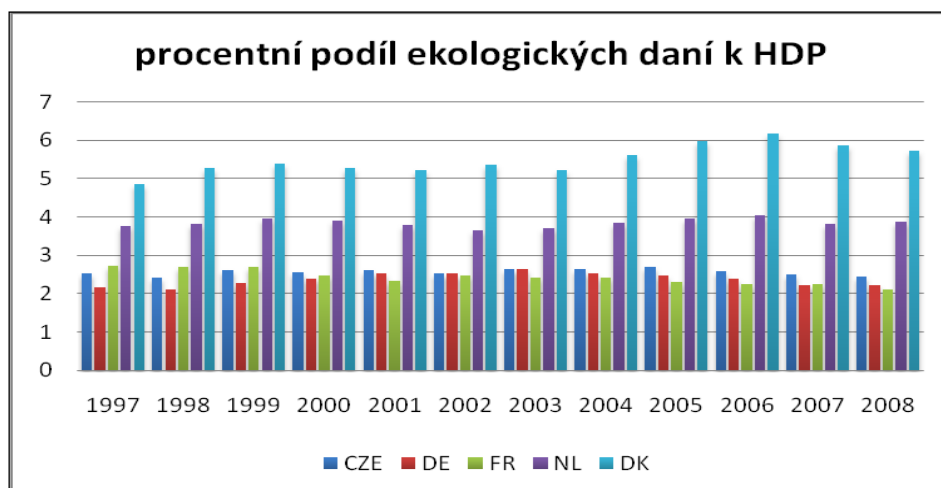
4. Srovnání ekologických daní

Cílem kapitoly je srovnat ekologické daně platné v České republice a vybraných zemích EU. Vybranými zeměmi jsou Německo, Dánsko, Francie a Nizozemí. Každá tato země má svůj systém ekologických daní.

Příjmy z ekologických daní jsou nedílnou součástí příjmů do státních rozpočtů. Výše příjmů se liší v závislosti na počtu ekologických daní a na výši jednotlivých sazeb. V grafu 4.1. je uveden přehled příjmů jednotlivých států z ekologických daní. Příjmy jsou uvedeny v procentech, ve kterých se podílí na celkovém HDP dané země. Jak je patrné z grafu, největší podíl na HDP mají ekologické daně v Dánsku a v Nizozemí. V roce 2007 mělo Dánsko tento podíl dokonce více než dvojnásobný v porovnání s Českou republikou. Je nutno ovšem podotknout, že Dánsko má mnohem více ekologických daní než-li Česká republika, Nizozemí také patří k zemím s velkým počtem ekologických daní a to se odráží i v příjmech.

Česká republika se může srovnávat především s Německem. V roce 2002 měla Česká republika podíl enviromentálních daní na HDP roven německému podílu těchto daní na HDP, od roku 2004 dosahuje Česká republika v tomto ukazateli dokonce lepších výsledků než Německo a Francie.

Graf. 4.1. procentní podíl ekologických daní na HDP

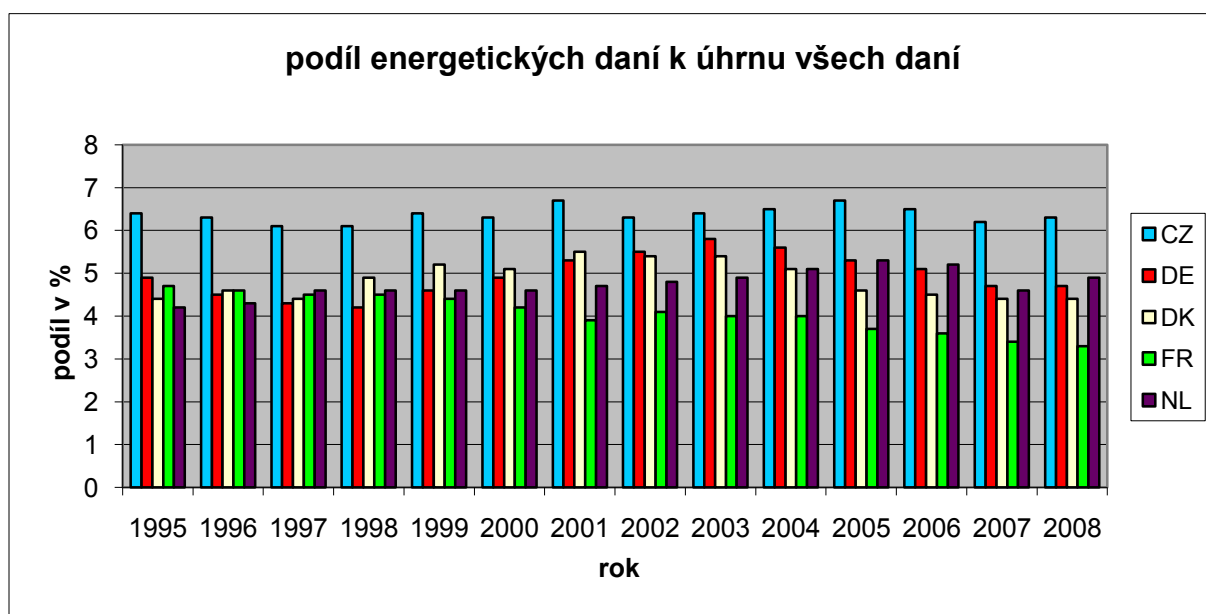

ZDROJ: vlastní zpracování

Podíl ekologických daní v % k úhrnu všech daní

Jedná se o vyjádření podílu, jakým se podílí enviromentální daně na celkovém úhrnu všech daní v jednotlivých zemích. Nejvyššího podílu, jak je patrné v grafu 4.2., opět dosahují enviromentální daně v Dánsku a Nizozemí. Naopak nejnižšího podílu dosahují ekologické daně ve Francii. V České republice podíl ekologických daní na všech daních osciluje kolem 7 %.

Graf 4.2. podíl ekologických daní v % ke všem daním

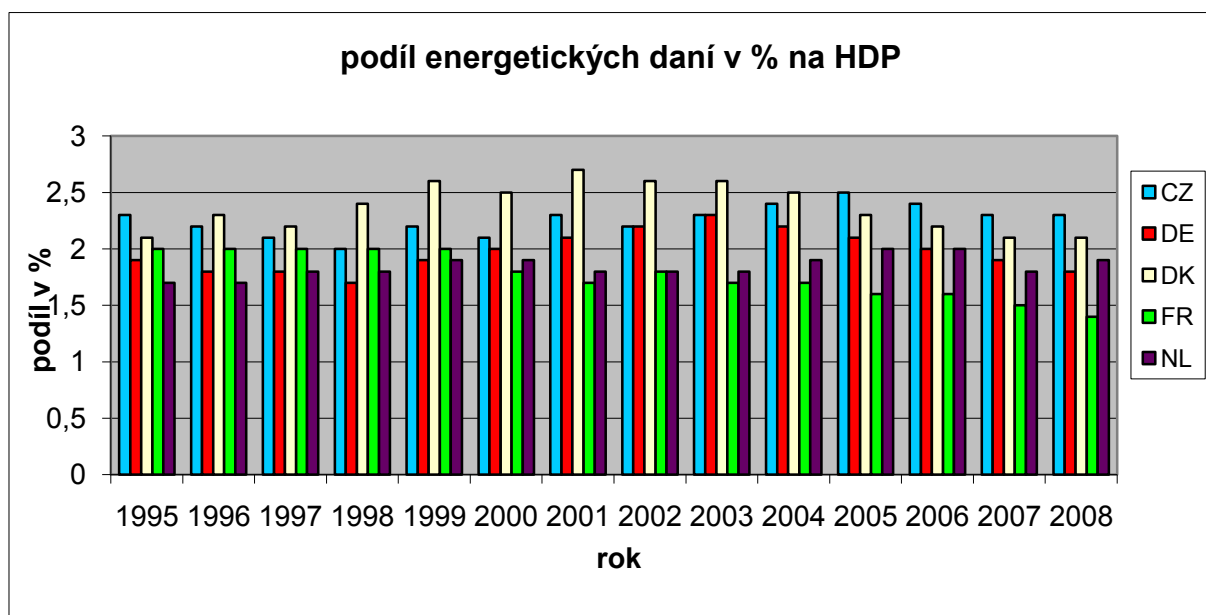

ZDROJ: Vlastní zpracování

Podíl energetických daní na HDP

Graf 4.3. zobrazuje podíl energetických daní na celkovém HDP jednotlivých zemí. Největšího podílu dosahují dánské energetické daně. Energetické daně dosahují největšího podílu na HDP z ekologických daní. Podíl českých energetických daní je plně srovnatelný s dánskými energetickými daněmi a od roku 2005 je vyrovnaný.

Graf 4.3. podíl energetických daní v % na HDP

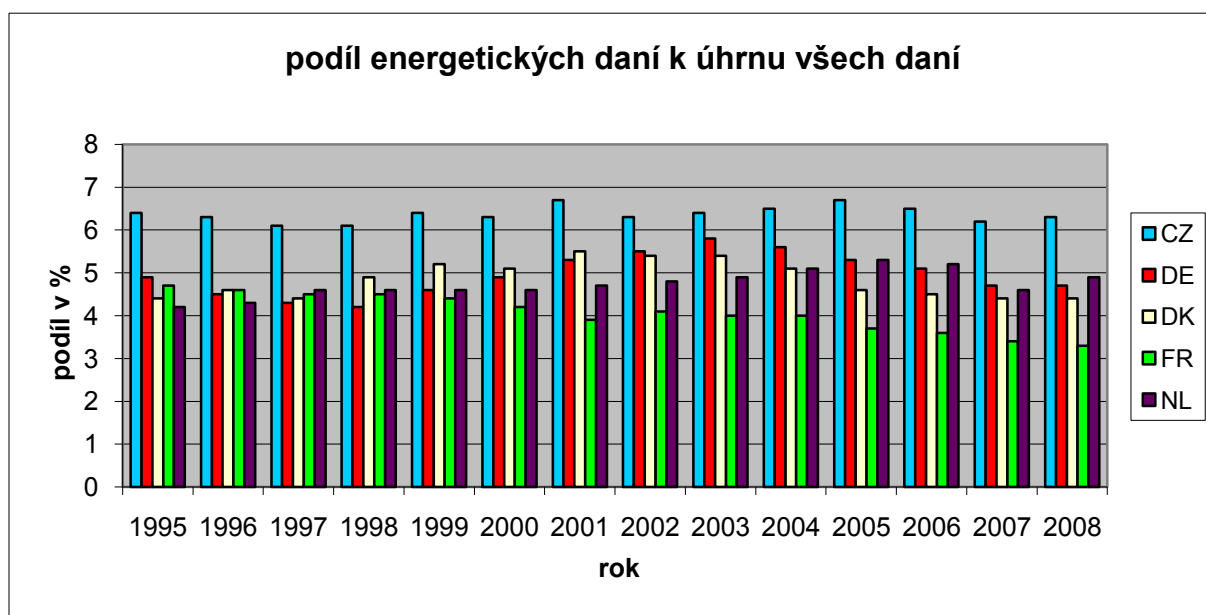

ZDROJ: Vlastní zpracování

Podíl energetických daní k úhrnu všech daní

Energetickými daněmi je nazvána skupina daní, kterou tvoří daň z elektřiny, daň z uhlí, daň zemního plynu a některých dalších plynů. V Nizozemí je její součástí navíc daň z minerálních olejů. Graf 4.4. zobrazuje podíl energetických daní k úhrnu všech daní. Energetické daně dosahují stabilního víc jak 6% podílu na úhrnu veškerých daní nejen v České republice. V Dánsku, Nizozemí a Německu se tento podíl pohybuje kolem 5 %. Ve Francii tento podíl od roku 2004 klesá, v roce 2008 se pohybuje těsně nad hranicí 3 %.

Graf 4.4. podíl energetických daní k úhrnu všech daní

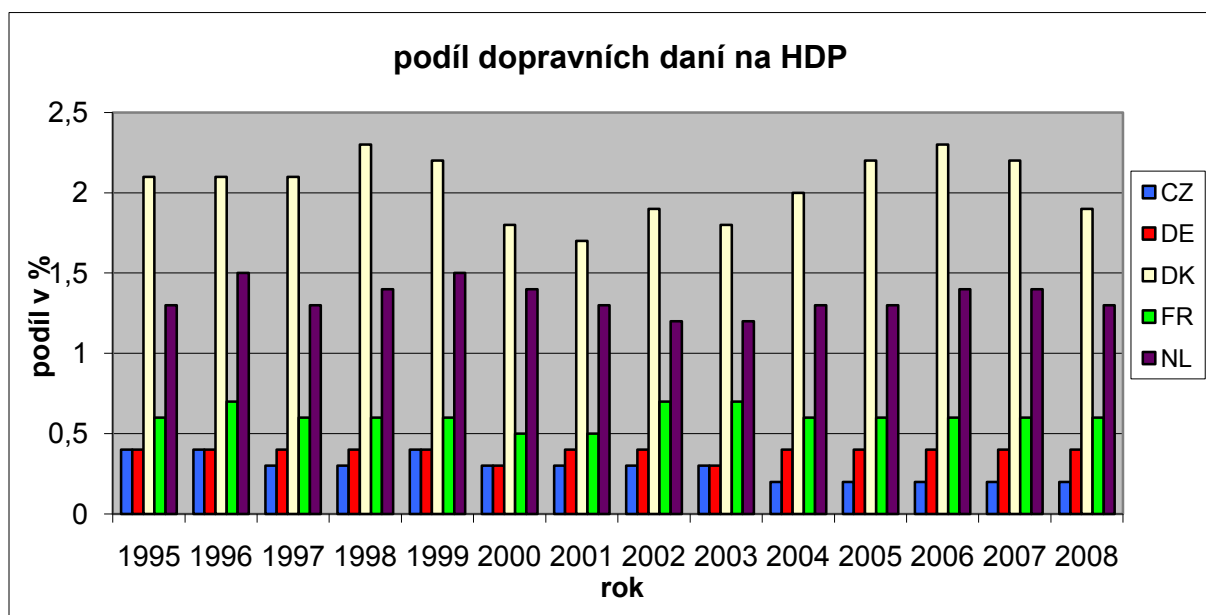

ZDROJ: vlastní zpracování

Podíl dopravních daní na HDP

V dopravních daních Česká republika, jak je patrné z grafu 4.5., zaostává za Evropou především Dánskem a Nizozemím. V České republice je zavedena od roku 2009 nová dopravní daň, a to daň z registrace automobilu.

Graf 4.5. podíl dopravních daní na HDP

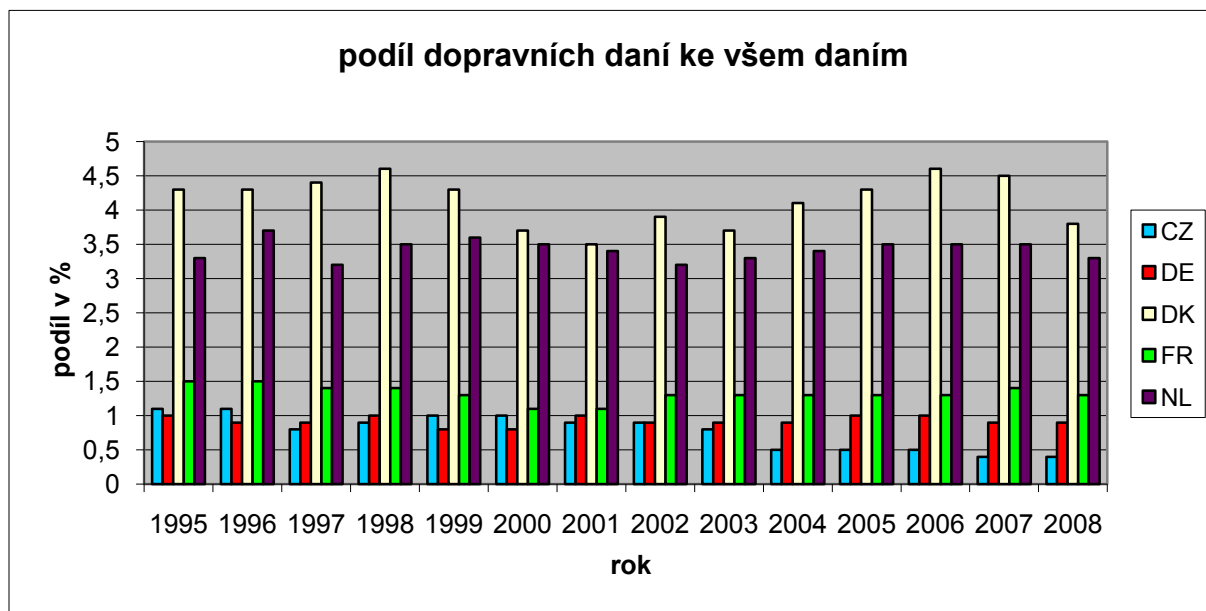

ZDROJ: vlastní zpracování

Podíl dopravních daní k úhrnu všech daní

K dopravním daním se řadí silniční daň, daň z převodu automobilu nebo motocyklu a ve Francii je to tzv. automobilová daň. Graf 4.6. podává přehled vývoje podílů dopravních daní k úhrnu všech daní. Dánsko dosáhlo v roce 2006 téměř 6% podílu, což je téměř trojnásobek českého. Nutno připomenout, že každá země byla v jiné fázi ekologické daňové reformy.

Graf 4.6. podíl dopravních daní ke všem daním

ZDROJ: vlastní zpracování

Srovnání České republiky s Německem

V Německu byla ekologická daňová reforma započata již v roce 1999, v České republice až v roce 2007. Ovšem v Německu jsou k ekologickým daním řazeny jen energetické daně a daň silniční. Česká republika má navíc i daň z převodu automobilu.

V České republice k energetickým daním náleží daně z elektřiny, zemního plynu, uhlí a motorových paliv, což je plně srovnatelné s Německem. Rozdíly jsou v osvobození od daně. V Německu jsou od daně z paliv osvobozeny i zemědělské a lesnické podniky, ale i letecká doprava a to především, aby byla zajištěna jejich mezinárodní konkurenceschopnost.

Silniční daň je v Německu konstruovaná zcela jinak než česká. Hlavní rozdíl je především v sazbách daně. V Německu se sazby odvíjí od emise oxidu uhličitého. S růstem emisí roste i daň. V České republice se daň odvíjí jednak od zdvihového objemu motoru u osobních automobilů a u nákladních automobilů navíc i od počtu náprav a jejich hmotnosti.

Konstrukce německé silniční daně je více zaměřena na dopad automobilové dopravy na životní prostředí. Podle mého názoru by silniční daň v České republice měla také zohlednit množství vypouštěných emisí. Příklad si nemusí brát jen z Německa, ale také z Francie.

Srovnání České republiky s Dánskem

Dánsko má jeden z nejpropracovanějších systémů ekologických daní. Dánsko má nejen klasické ekologické daně jako je daň z energie, ale na naše poměry poněkud specifickou daň ze škodlivých látek. Zde patří pesticidová daň, kterou Česká republika postrádá.

Přitom jsou pesticidy hojně využívány v českém zemědělství. V Dánsku díky zavedení této daně klesla spotřeba těchto škodlivých látek o 40 %.

K další dani, kterou nezahrnuje český daňový systém, patří obalová daň. Češi sice patří k nejlepší „třídícím“ odpadů v EU, ale to určitě nestačí. Záměrem této daně je především omezit množství obalového materiálu. Ročně se Dánsku povedlo snížit množství obalů o 60 000 tun a míra recyklace stále roste.

Obdobně jako v České republice, tak i v Dánsku existuje daň z registrace automobilu. Hlavní rozdíl je v určení sazeb daně. V České republice závisí výše sazeb podle

toho, kterou normu EURO automobil splňuje. V Dánsku jsou rozděleny podle toho, zda má automobil benzínový nebo naftový motor.

V Dánském systému ekologických daní mě zaujaly především daně z ekologických škodlivých výrobků. Jedna se o skupinu daní, ke které patří např. daň obalová, pesticidová a daň z vypouštěných znečišťujících látek. Doporučila bych zavedení pesticidové daně i v České republice. Tyto toxické látky jsou zde využívány nejen v zemědělství, ale také drobnými pěstiteli – zahrádkáři. Cena výrobků by se již neskládala jen z maloobchodní ceny a DPH, ale i pesticidové daně. Zvýšení ceny těchto výrobků by vedlo ke snížení spotřeby pesticidů především u drobných pěstitelů.

Český model řešení daně z převodu automobilu považuji za srozumitelnější a jednodušší. Dánský model této daně obsahuje řadu výjimek, které mají za následek nepřehlednost a složitost způsobu výpočtu daně. V České republice záleží pouze na tom, kterou EURO normu automobil splňuje.

Srovnání České republiky s Francií

Ve Francii se k ekologickým daním řadí daň z automobilu a daň z ropných produktů, letecká daň a daň z odstranění domovního odpadu.

Poplatníci automobilové daně jsou společnosti, sazby jsou dvojí. Pro automobily, které společnost vlastnila do 1. ledna 2006, sazba daně závisí na množství emisí, pro ostatní automobily se sazba odvíjí od počtu koňských sil. Poplatníkem daně z registrace vozidel v České republice je osoba registrující vozidlo. I zde se platí daň jen jednou.

Ve Francii je také zaveden bonus males systém. Je zajímavým řešením automobilové daně. Upřednostňuje tzv. zelené automobily. Při koupi těchto vozidel obdrží kupující bonus, který se odvíjí od výše vypouštěných emisí (čím menší množství emisí, tím větší bonus), naopak při koupě automobilu s vyšším množstvím vypouštěných emisí zaplatí kupující poplatek (malus).

Srovnání České republiky s Nizozemím

V Nizozemí jsou zavedeny daně z odpadu, daň z podzemních vod, daň z pohonných hmot, tyto daně ovšem Česká republika postrádá. A proto je možné provést srovnání jen s energetickými a dopravními daněmi.

Daň z registrace vozidel se obdobně jako v České republice platí jen jednou, a to u první registrace vozidel. Rozdíl je ve způsobu určení sazeb daně. V Nizozemí se rozlišují sazby daně pro automobily s naftovým a benzínovým motorem, v České republice závisí sazby podle toho, zda automobil splňuje normu EURO.

K energetickým daním se řadí daň z elektřiny, zemního plynu a některých dalších plynů. V České republice je navíc ještě daň z pevných paliv. V Nizozemí se k těmto daním ještě řadí daň z petroleje, plynového oleje a LPG. Daň z elektřiny závisí na množství spotřebované elektřiny. Zatímco v ČR je pevná sazba daně, v Nizozemí je sazba progresivní, roste s množstvím spotřebované elektřiny. Obdobné to je i u daně ze zemního plynu.

Podobně jako v Dánsku i v Nizozemí závisí daň z registrace automobilu na více faktorech. Tento systém se mi jeví, jak již jsem uvedla u srovnání Dánska s Českou republikou, složitý. Většina elektrické energie v ČR je vyrobena v tepelných elektrárnách. Tento způsob výroby představuje velkou zátěž pro životní prostředí. Proto si myslím, že zavedení progresivního zdanění, by bylo lepší řešením.

5. Závěr

Cílem bakalářské práce bylo srovnání ekologických daní. Cíl byl naplněn ve čtvrté kapitole, která byla věnovaná tomuto srovnání. V současné době je trendem v Evropské unii vykazovat jednotlivé skupiny daní k poměru HDP. Jelikož zpracování statistických údajů není možné okamžitě, jsou proto použity pro srovnání údaje jen do roku 2008. Z poměrových ukazatelů vyplývá, že Dánsko má největší podíl dopravních daní k HDP. V otázce dopravních daní se s Dánskem může srovnávat snad jen Francie. V oblasti daní energetických je Evropa, v zastoupení Francií, Německem, Nizozemím a Českem vyrovnaná.

Ekologické daně nepomohou samy o sobě zlepšit stav životního prostředí, ale jsou jedním z nástrojů, jak jej chránit a již více nezhoršovat. Díky sazbám daní a určení poplatníků jsou postihováni přímo znečišťovatelé a produkty, které přispívají ke zhoršení stavu životního prostředí. Systém osvobození a úlev naopak upřednostňuje výroby a výrobce ekologicky šetrných výrobků. Jako je například tzv. zelená elektřina, elektřina z obnovitelných zdrojů.

S rozvojem společnosti a průmyslu vzroste i potřeba zavedení dalších ekologických opatření. Jedním z nich je i princip udržitelného rozvoje. Jedná se o další opatření na úrovni státu v rámci ochrany přírody. Ale i sebelepší daňový systém zahrnující snad všechny negativní vlivy na životní prostředí jeho stav nezlepší. Jen zmírní dopad škod. Každý z nás musí začít sám u sebe, ať je to třídění odpadů, nevyhazování odpadků do přírody nebo i maličkost jako nevzít si igelitovou tašku, které jsou nabízeny zdarma v obchodech. Je to jen další budoucí odpad.

Česká republika je v otázce ekologických daní teprve na začátku. Stále probíhá ekologická reforma. Myslím si, že bychom si mohli vzít příklad z dánských ekologických daní. Konkrétně mě zaujaly daně obalové a pesticidové. Daně řeší dva problémy dnešní společnosti, a to nadměrné používání obalů a pesticidů. Zajímavé je řešení obalové daně, kdy je zahrnut do sazeb daně vliv jednotlivých obalů na životní prostředí a jsou zvýhodněny znovu použité obaly, což považuji za pozitivum této daně. Pesticidová daň by určitě našla uplatnění i u nás v zemi zahrádkářů. Je používáno přespříliš pesticidů a herbicidů na hubení škůdců, ale jsou i alternativy, které tato daň upřednostňuje díky osvobození nebo nulové sazbě. Další možnou daní, která by našla uplatnění i v České republice je daň z ropných produktů. Inspiraci může Česko najít ve francouzském modelu této daně.

Seznam literatury:

Publikace

BARÁKOVÁ, H. *Daně 2009 a předpisy související s přehledy změn*. Olomouc: Anag, 2009. 991 s. ISBN 978-80-7263-498-9

NĚMCOVÁ, P.; KOTECKÝ, V. *Ekologická daňová reforma, impuls pro modernizaci ekonomiky*. Brno: Hnutí Duha, 2008. 40. ISBN 978-80-86834-25-2

SVÁTKOVÁ, S. *Spotřební a ekologické daně v České republice*. 1.vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. 300s. ISBN 978-80-7357-443-7

VOMÁČKOVÁ, H. *Ekologická daňová reforma v SRN a její příprava v ČR : sborník příspěvků ke studiu problematiky = Ökologische Steuerreform in der BRD und ihre Vorbereitung in der ČR : Sammelband der Beiträge zum Studium der Ausgewählter Probleme*. 1. Ústí nad Labem : Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, 2 005. 120 s. ISBN 80-7044-654

Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční

zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů

Elektronické publikace:

Autolexikon [online]. 2011, [2011-03-18]. Dostupný z WWW:

< www.cs.autolexicon.net/articles/emisni-norma-euro >.

Confederation fiscale europeenne [online]. 2011, [2011-02-05]. Dostupný z WWW:

<www.cfe-eutax.org >.

Dánské ministerstvo pro daně[online]. [2010-09-12]. Dostupn z WWW:

<<http://www.skm.dk/foreign/english/taxindenmark2008/6649/>>.

KOHLHAAS,M. Ekological tax reform in Germany [online]. 2000, [2010-12-10]. Dostupný z WWW:<<http://www.aicgs.org/election/streamfile.aspx?path=.%5C..%5Cdocuments%5C&name=eco-tax.pdf>>. ISBN: 0-941441-49-0

JEŽDÍK,R.; MARČAN, M. *Oficiální portál pro podnikání a export* [online]. 2011, [2011-02-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/sti/nizozemsko-financni-a-danovy-sektor/5/1000807/#sec5>>.

Le site officiel de l'administration Francoise [online]. 2011, [2011-02-05]. Dostupný z WWW: <<http://www.service-public.fr/actualites/001865.html>>.

RADEMACHER, W.; DEFFAA, W. Taxation trends in the European Union [online]. 2010, no. 436 [2011-02-20]. Dostupný z WWW:,< http://europa.eu/index_cs.htm>. ISBN : 978-92-79-15807-8.

Sdružení na ochranu vlastníků automobilů [online]. 2008, [2011-01-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.sdruzeni-sova.cz/emise.htm>>.

Seznam zkratek:

CO ₂	oxid uhličitý
Č.	číslo
ČR	Česká republika
DKK	dánské koruny
DPH	daň z přidané hodnoty
EPS	pěnová polystyren
EU	Evropská Unie
GJ	gigajoulů
HDP	hrubý domácí produkt
Km	kilometr
L	litru
LPG	zkapalněný ropný plyn (Liquefied Petroleum Gas)
Max.	maximálně
MWh	megawatthodin
Např.	například
OSN	Organizace spojených národů
PVC	poly vinil chlorid
T	tun
Tzv.	takzvaný

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byl(a) seznámen(a) s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst.3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 9.5. 2011

.....

Pavína Bobková

Adresa trvalého pobytu studenta:

Frýdecká 1357/40

737 01 Český Těšín